

Dalfsen, 10 augustus 2015

Aan B&W van gemeente Dalfsen
Postbus 35
7720 AA – DALFSEN

afz. M.A. v.d. K

- DALFSEN

Betreft Concept Vrijwilligersbeleid & Mantelzorgbeleid in de gemeente Dalfsen 2016-2020

Geacht college van B&W en gemeenteraad,

Waarom deze brief.

In juli heb ik kennisgenomen van uw conceptnota en, na teleurstelling en soms kwaadheid, realiseer ik mij toch hoe u als lokale overheid uw best doet om de WMO zo goed mogelijk gestalte te geven. Toch maak ik mij grote zorgen over de toekomst. Daarbij realiseer ik me als burgers hoe belangrijk het is dat we onze ervaringen en ideeën met u als lokale overheid en de aanbieders delen. Alleen in goede samenwerking en lerend van fouten uit het verleden, werken we aan een WMO waardoor burgers optimaal geholpen zijn. Vandaar deze bijdrage.

Mijn perspectief op de nota:

- Mijn kijk als burger/zorgvrager (bottom-up) op deze nota komt als ervaringsdeskundige uit de hoeken Mantelzorg (10 jaar), Vrijwilliger in de Werkgroep Mantelzorg Dalfsen en het PMO (15 jaar lokale en provinciale belangenbehartiging) en tegenwoordig als individuele oudere.

De andere perspectieven:

- De lokale overheid (top bottom) **Zie de nota 2016-2020** heeft primair de taak om landelijke regels te vertalen in de lokale situatie en het te besteden budget te verdelen door o.a. diensten in te kopen.
- De zorg en welzijnsorganisaties bieden diensten aan die zowel wat betreft prijs als kwaliteit voldoen aan de gestelde eisen.

In gezamenlijk overleg kunnen we de beste resultaten boeken.

Opmerkingen over de uitgangspunten van de nota:

- Deze nota vraagt om **heldere begrippen (bijlage)**. Dat leidt tot een duidelijke uitwerking. Verruiming van begrippen bevordert geen zorgvuldige besluitvorming.
- Mede daardoor is **de enquête van ARCON** uitgesproken onzorgvuldig. Bovendien waren de vragen van de enquête moeilijk te beantwoorden. De toelichting en de vraagstelling werkten zeer belemmerend. Meerdere deelnemers delen deze mening.
- De **aanbevelingen van ARCON** bevatten geen nieuws. De kunst is vooral om vanuit goede en duidelijke doelen een plan te maken dat mogelijkheden schept om ook **knelpunten voor de burger op te lossen**.

M. van Kamp

De in de nota gestelde doelen: zie blz. 16 en 23

1. Vrijwilligers (wel waardering, geen beloning) zie **bijlage**

Aanbeveling:

- Werk samen aan één netwerk van initiatieven, zodat de diverse vrijwilligers en vragers meer keuzes krijgen; en beloon daar waar een initiatief scoort. Ga daarbij uit van ervaringen en jaarverslagen. Vrijwilligers en vragers hebben beiden hun individuele verwachtingspatroon. Is men tevreden dan groeit het aanbod.

Toelichting:

- ARCON signaleert dat het Vrijwilligerspunt Dalfsen, wehelpen.nl en NL Doet weinig bekendheid genieten. Dat mag zo zijn, maar geen van hen voldoet aan de vraag van de zorgvragers thuis en hun Mantelzorgers anders waren ze wel bekender geworden. Privacy en vertrouwen spelen hierbij een rol.

- Drie jaar bezocht ik de vrijwilligersmarkt in Dalfsen. Mijn vraag was: "wat kan uw organisatie doen aan ondersteuning van de Mantelzorg"? Na korte gesprekken bleek dat geen enkele kraam een echt passend aanbod had. Verrassend genoeg was, kort en goed, de oorzaak dat Mantelzorgers te verantwoordelijk en veelzijdige hulp verlenen. Organisaties kunnen die vervangende, complexe taken bij een vervanging wettelijk niet vervullen.

2. Het bereiken van de diverse soorten Mantelzorgers

Aanbevelingen: "elke langdurige zieke heeft een Mantelzorger!"

- Schakel alle partijen in het sociale domein in om Mantelzorg te signaleren: naast de 3 Werkgroepen Mantelzorg en het zorgloket zijn er artsen, wijkverzorging en verpleging en andere steunorganisaties, ook buurtverenigingen, Plaatselijke Belangen, scholen, kerken, verenigingen e.a. Koppel ze aan een centraal meldpunt dat één registratie bijhoudt van alle Mantelzorgers. De privacy kan een belemmering zijn, maar hoe moeten we anders naar elkaar omzien? Dan moet je elkaar immers kennen!

Met elkaar kunnen we veel meer Mantelzorgers bereiken en dit zal ook de hulp en ondersteuning ten goede komen.

- Weinig geziene groepen zijn de zwaar belaste Mantelzorgers van GGZ patiënten en oudere Mantelzorgers b.v. van Alzheimerpatiënten. De zware taken van jongere Mantelzorgers wordt heel vaak onderschat.

3. Mantelzorg:

Aanbevelingen:

- Weet wat er onder echte Mantelzorgers leeft. (zie bijlage)

- **Ondersteunen: (zie nota van VWS november 2014)**

- Wensen van Mantelzorgers zijn: een willig oor, onderlinge ontmoeting en respijt, info/advies en een wegwijzer voor ondersteuningsmogelijkheden.

- Veel mantelzorgers hebben o.a. bij indicatie niet alleen met de gemeente, maar ook met de zorgverzekeraar te maken i.v.m. de Thuiszorg. Zorgvuldige en tijdige "keukentafelgesprekken" kunnen helpen.

- Bevorder preventieve zorg voor Mantelzorgers.
- Ook Mantelzorgers heeft er recht op om in de samenleving te kunnen blijven participeren. Voor zware Mantelzorgers is dat nauwelijks mogelijk.
- Mantelzorgers moeten weten waar ze terecht kunnen als ze het niet kunnen volhouden.
- Ze hebben respijt nodig, maar hebben geen tijd voor ontspanning!
- Verbindt daarom vrijwilligers (zie 1) en zorgaanbieders (zie 4), zodat ze niet concurreren, maar een efficiënt en kwalitatief sterk netwerk bouwen waar men makkelijk de weg in vindt.
- **Belonen** dit moet primair door ze te waarderen en respecteren, naar hen te luisteren en met goede ondersteuning. Ze willen het zo graag volhouden, maar als dat niet meer gaat?!
- **Versterken** gebeurt nu al via de 3 werkgroepen (vrijwilligers). Ze geven de Mantelzorgers een stem (**zie deze brief**), maar ook informatie en advies in samenwerking met anderen. Gebruik hun kennis en ervaring!

4. Samenwerking van organisaties van zorgaanbieders:

Aanbevelingen:

- Let bij de inkoop van de zorg, naast kwaliteit, vooral op de bereidheid om ook echt te kunnen en willen samenwerken. Kan men in het werkplan lezen wat de visie is op werken in een netwerk en kan men vandaar uit efficiënt samenwerken? Is men in staat kort en goed samen te overleggen en besluiten te nemen?
Alleen zo kan in het aanbod één goed en flexibel netwerk ontstaan dat de WMO optimaal bedient.

Toelichting:

- Ik ervaar **de concurrentiepositie** waarin organisaties werken als een belemmering voor optimaal functioneren. (efficiëntie, besparing en kwaliteit leiden daaronder). Leer van elkaar en vul elkaar aan, dat is winst

Vragen n.a.v. de nota:

a. Hoe gaat de gemeente de nota van Minister Schipper van november 2014 concreet invullen?

b. (zie blz. 25) Het totale budget in de nota van Dalftsen bedraagt 750.000 euro. Volgens mijn informatie komt dit bedrag ongeveer overeen met de totale waarde van "het Mantelzorgcompliment".

Klopt het dat dit dan de nieuwe besteding wordt en is dat wel zuiver?
Of krijgt het compliment nog een heel andere bestemming?

c. Is het de gemeente bekend dat er klachten zijn m.b.t. "de keukentafelgesprekken" voor HV? Er zijn soms uren gekort terwijl de gesprekken stagneren. Worden deze gesprekken door de gemeente gefinancierd?

Bijlage:

Kenmerkende verschillen tussen Mantelzorgers en Vrijwilligers

- **De Mantelzorger** is sinds mensenheugenis een niet te verwaarlozen kostenbesparende factor. (tegenwoordig in de WMO)
- Bij een ziekte die niet helemaal geneest en die overgaat in een chronische ziekte, handicap of ouderdom duurt de mantelzorg tot "het einde".
- Mantelzorg komt voornamelijk voort uit liefde, vertrouwen, maar ook uit plichtsgevoel.
- en kent geen betaling of beloning (ook niet uit de PGB betaalde uren).
- Beschermende regels zoals in een CAO (werk en rusttijden en vakantie) zijn er niet.
- Vooral mede door deze voortdurende. Vaak langdurige zorg wordt het fysiek en psychisch **ontoelaatbaar zwaar**.
- **De Vrijwilliger** vormt voor de toekomst een zeer gewenste besparing op de WMO kosten.
- De Vrijwilligers doet zijn werk voornamelijk vanuit tijdsbesteding en verantwoordelijkheid, maar kan het soort werk en de tijden in overleg zelf regelen.
- Het vertrouwen met de patiënt groeit na verloop van tijd.
- Vaak is er bemiddeling vanuit een vrijwilligersorganisatie die daarvoor subsidie ontvangt en wettelijke verantwoordelijkheden kan indekken.
- Als het werk te zwaar wordt kan de Vrijwilliger het beëindigen.
- Veel Vrijwilligers werken niet of niet uitgebreid in thuiszorgsituaties. Ze werken veel vaker in verzorgingshuizen/verpleeghuizen -4-
- Ze hebben respijt nodig, maar hebben weinig geen tijd voor ontspanning.

Inhoud:

De in de nota gestelde doelen

1. Vrijwilligers	blz. 1
2. Het bereiken van de diverse Mantelzorgers	blz. 1
3. Mantelzorg ondersteunen	blz. 1
belonen	blz. 2
versterken	blz. 2
4. Samenwerking door organisatie van zorgaanbieders	blz. 2
<u>Vragen</u>	blz. 2

Bijlage

Versillen tussen Mantelzorgers en Vrijwilligers	blz. 3